

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

«ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ 1969. μ.Χ.»

Μ.Αναγνωστάκης

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το ποίημα:

Στην οδό Αιγύπτου -πρώτη πάροδος δεξιά!

Τώρα υψώνεται το μέγαρο της Τράπεζας Συναλλαγών

Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως.

Και τα παιδάκια δεν μπορούνε πια να παίξουνε από

τα τόσα τροχοφόρα που περνούνε.

Άλλωστε τα παιδιά μεγάλωσαν, ο καιρός εκείνος πέρασε που ξέρατε

Τώρα πια δε γελούν, δεν ψιθυρίζουν μυστικά, δεν εμπιστεύονται,

Όσα επιζήσαν, εννοείται, γιατί ήρθανε βαριές αρρώστιες από τότε.

Πλημμύρες, καταποντισμοί, σεισμοί, θωρακισμένοι στρατιώτες,

Θυμούνται τα λόγια του πατέρα: εσύ θα γνωρίσεις καλύτερες μέρες.

Δεν έχει σημασία τελικά αν δεν τις γνώρισαν, λένε το μάθημα

οι ίδιοι στα παιδιά τους

ελπίζοντας πάντοτε πως κάποτε θα σταματήσει η αλυσίδα.

Ίσως στα παιδιά των παιδιών τους ή στα παιδιά των παιδιών

των παιδιών τους.

Προς το παρόν, στον παλιό δρόμο που λέγαμε, υψώνεται

η Τράπεζα Συναλλαγών

- εγώ συναλλάσσομαι, εσύ συναλλάσσεσαι αυτός συναλλάσσεται-

Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως

-εμείς μεταναστεύουμε, εσείς μεταναστεύετε, αυτοί μεταναστεύουν-.

Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει, έλεγε κι ο Ποιητής

Η Ελλάδα με τα ωραία νησιά, τα ωραία γραφεία,

τις ωραίες εκκλησιές

Επεξεργασία/ανάλυση ποιήματος

1. Είδος του ποιήματος: **Πολιτικό ποίημα.**

- Περιλαμβάνεται στη συλλογή «Ο Στόχος» (1970).

Είναι η τελευταία συλλογή του Μανόλη Αναγνωστάκη και αποτελείται από πολιτικώς τολμηρά ποιήματα, με στόχο την ανάληψη αντιστασιακής δράσης και την ενεργοποίηση, αφύπνιση του λαού στη διάρκεια της στρατιωτικής δικτατορίας του 1967.

-Πρωτοδημοσιεύτηκε στα «Δεκαοχτώ Κείμενα», που αποτέλεσαν την πρώτη πράξη αντίστασης των πνευματικών ανθρώπων κατά της δικτατορίας.

2. **Τίτλος** του ποιήματος:

Τι πληροφορίες μας δίνει; Υπάρχουν έμμεσες αναφορές; Ποιον άλλο ποιητή μας θυμίζει;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. *Να βρείτε πληροφορίες για το τι ακριβώς έγινε στην Ελλάδα στις 21/04/1967.*

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Οδός Αιγύπτου:

Προσδιορισμός τόπου. Βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη. Συμβολικά είναι όλη η Ελλάδα.

Συμβολικά, σε δεύτερο νοηματικό επίπεδο η οδός Αιγύπτου παραπέμπει στην αλλοτριωμένη κοινωνική και πολιτική ζωή της Ελλάδας κατά την περίοδο της δικτατορίας της Χούντας [εμπορευματοποίηση, συναλλαγές, τουριστική ανάπτυξη, μαζική μετανάστευση].

5. Το ποίημα δεν κινείται μόνο στο παρόν. Ξεκινά απ' αυτό αλλά με την τεχνική του flash-back, με αναδρομές, μας μεταφέρει στο παρελθόν. Ωστόσο, υπάρχει μια διαρκής εναλλαγή ανάμεσα στο παρόν και στο παρελθόν.

Το επίπεδο του παρόντος παρουσιάζεται πιο ξεκάθαρα, ενώ το επίπεδο του παρελθόντος δίνεται έμμεσα κατά την εξέλιξη του ποιήματος. Προσπαθήστε να ανασυνθέσετε την εικόνα του παρελθόντος και συνδέστε με τις περιπέτειες της κάθε γενιάς, όπως παρουσιάζεται στο ποίημα (ιστορικό πλαίσιο:

«Όσα επιζήσαν, εννοείται, γιατί ήρθαν βαριές αρρώστιες από τότε...στα παιδιά των παιδιών των παιδιών τους»).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. «Προς το παρόν, στον παλιό δρόμο που λέγαμε, υψώνεται η Τράπεζα Συναλλαγών -εγώ συναλλάσσομαι, εσύ συναλλάσσεσαι, αυτός συναλλάσσεται-τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως-εμείς μεταναστεύουμε, εσείς μεταναστεύετε, αυτοί μεταναστεύουν-»:

Στους στίχους αυτούς δηλώνεται ο νέος τρόπος ζωής. Κυριαρχούν οι συναλλαγές-κλίση του ρήματος για να δοθεί έμφαση-, η θεοποίηση του χρήματος, η διαμόρφωση πλέον της καταναλωτικής κοινωνίας, η εμπορευματοποίηση της ζωής, η κοινωνία της αλλοτρίωσης. Παράλληλα παρατηρείται πτώση των αξιών, ξεπούλημα των πάντων στο βωμό του κέρδους, μια πλαστή εικόνα ευημερίας, αλλά και ανάπτυξη του τουρισμού, όπως και μαζική μετανάστευση λόγω φτώχειας ή διαφορετικών πολιτικών πεποιθήσεων [έμφαση και κλίση του ρήματος «μεταναστεύω» στον πληθυντικό].

7. «Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει, έλεγε κι ο Ποιητής»:

Στίχος-δάνειο από τον Γ. Σεφέρη [«Με τον τρόπο του Γ. Σ. , 1936], όπου ο Σεφέρης δήλωνε ότι όπου και να ταξιδέψει, τον πλήγωνε το να βλέπει την Ελλάδα έτσι όπως την είχαν καταντήσει [Δικτατορία Μεταξά].

8. «Η Ελλάδα με τα ωραία νησιά, τα ωραία γραφεία, τις ωραίες εκκλησίες

Η Ελλάς των Ελλήνων»:

Να εξηγήσετε το νόημα των στίχων, με τους οποίους κλείνει ο Αναγνωστάκης το ποίημα του. Εξηγήστε αναλυτικά τους συμβολισμούς.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Να βρείτε τρία εκφραστικά μέσα που χρησιμοποιεί ο Αναγνωστάκης και να τεκμηριώσετε με στοιχεία από το ποίημα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

πρέπει να
καρφώνονται οι
λέξεις...
Να μην τις παίρνει
ο άνεμος."

Μανόλης Αναγνωστάκης